پاورقی (۷۱)

در بین زنان کرملین

دایان دوکریه . ترجمه: محمدعلی عسگری

ژوزف استالین

اما سوسو نپذیرفت. یک کشاورز ساده نمی‌توانست در سطح مطلوبی بوده و با زندگی حرفه‌ای در آن سطح همخوانی داشته باشد. از اینها گذشته او خود را در بین زنان بانفوذ کرملین چگونه می‌دید؟ کسانی که عادت‌های اشرافی داشتند و به آنجا رفت‌وآمد می‌کردند.

دختر علیلیوف‌ها اما جوان و زیبا و در دسترس بود. بنابراین او را برگزید. انقلاب در سال ۱۹۱۷ پیروزی بزرگی را محقق کرده بود. سال بعد، لنین دولت جدید را تشکیل داد. استالین کمیساریای اقوام را تاسیس کرد و برادر نادیا یعنی فیودور علیلیوف را به‌عنوان رییس آن برگماشت. همان زمان نادیا را هم به‌عنوان تایپیست خود منصوب کرد. این هم افتخاری برای والدین و هم نخستین رابطه در خارج از منزل بود. نادیا ظریف و آرام بود و با همان زن ایده‌آلی که استالین در نظر داشت، مطابقت می‌کرد. دوران سخت تبعید را تجربه نکرده بود و اقامت‌های طولانی در زندان نداشت. او را هرطور که می‌خواست، می‌توانست تربیت کند. او یک دوشیزه بود و استالین برایش تنها مرد زندگی به شمار می‌رفت.

استالین نخستین مسوولیت‌های این دختر جوان را به او واگذار کرد و به او نوعی استقلال مادی داد. علاقه‌مندی این نوجوان نسبت به مردی که تجسم پاکباختگی کمونیستی بود، شکل گرفت. در نظرش استالین یک سردار نمونه بود. حال آنکه او تنها گرگی در لباس یک بره بود.

یک چیز استالین را نگران می‌کرد: رفتارهای مادر نادیا ثبات نداشت. چندبار شوهرش را ترک کرد تا «زندگی خاص» خودش را داشته باشد. برایش خانه‌داری و مادری کافی نبود. آیا این اراده استقلال‌طلبانه یک میراث باطنی بود که به دخترش هم سرایت می‌کرد؟ در طول انقلاب ناامید بود. کاستی‌ها را نمی‌پذیرفت و دلش نمی‌خواست که شهر به‌هم ریخته باشد. می‌گفت: «ما همچنان نیازمند غذا هستیم... گاهی وقت‌ها آدم گریه‌اش می‌گیرد. اوضاع دلسردکننده است. هیچ فرصتی برای رفتن به گردش نیست.» به یکی از دوستانش نوشت: «وضع جسمی‌ام خوب است. اما مثل همیشه افسرده‌ام.»

ادامه دارد...

تاکید «اوباما» بر عزم راسخ آمریکا برای تعقیب سازمان‌های تندرو

رهبر گروه تروریستی «الشباب» کشته شد

جان کربی، سرپرست مطبوعاتی پنتاگون، روز جمعه طی بیانیه‌ای با تایید کشته‌شدن «احمد عبدی غودانی»، رهبر گروه تروریستی الشباب، به‌دنبال حملات هوایی نیروهای آمریکایی در سومالی، این عملیات را «لطمه‌ای نمادین و عملیاتی» به این گروه اسلامگرای شبه‌نظامی و وابسته به القاعده توصیف کرد. باراک اوباما رییس‌جمهوری آمریکا نیز طی نشست پایانی اجلاس سران ناتو، با تاکید بر عزم راسخ دولت خود برای «تعقیب نظام‌مند و روشمند» این سنخ سازمان‌های تروریستی، اطمینان داد که رویکردی مشابه را در قبال گروه تروریستی «داعش» اتخاذ خواهد کرد. اما پیشینه درازمدت مبارزه با گروه تروریستی الشباب بیش از هرچیز از مسیر دشوار و طولانی پیش‌رو برای ازمیان‌برداشتن داعش حکایت دارد. الشباب که در ابتدا شاخه نظامی شورای دادگاه‌های اسلامی سومالی بود، تا انتهای سال ۲۰۰۶ توانست بخش اعظم مناطق جنوبی سومالی را تحت کنترل خود درآورد. با وجود سرکوبی این گروه توسط نیروهای سومالیایی و اتیوپیایی در سال ۲۰۰۷، ستیزه‌جویی‌های خشونت‌آمیز این گروه در مرکز و جنوب کشور تا به امروز ادامه داشته است؛ به‌گونه‌ای که گروه تروریستی الشباب با همکاری قبایل محلی، نیروهای شبه‌نظامی و به‌کارگیری تاکتیک‌های چریکی جنگی و تروریستی علیه دولت فدرال سومالی و حافظان صلح اتحادیه آفریقا در آن کشور، اداره بسیاری از مواضع کلیدی و راهبردی را به دست گرفته است. نام غودانی، رهبر کشته‌شده این گروه تروریستی که در افغانستان و تحت نظارت القاعده آموزش دیده بود، در فهرست هشت تروریست فراری وزارت خارجه ایالات متحده به چشم می‌خورد. وی که به دنبال کشته‌شدن «عدن هاشی آیرو» در حملات موشکی آمریکا، رهبری الشباب را برعهده گرفته بود، در پی آن بود تا دامنه عملیات گروه را از شورش‌های موردی داخلی به تهدیدات چریکی منطقه‌ای گسترش دهد. فشار نیروهای اتحادیه آفریقا در داخل سومالی و ازدست‌دادن کنترل بسیاری از شهرهای کلیدی در سه سال گذشته سبب شد تا مقاصد سابقا ملی‌گرایانه گروه، معطوف به جهاد جهانی شود؛ چرخشی که به خوبی در حملات برون‌مرزی الشباب، از جمله حمله به ساختمان «وست‌گیت» در نایروبی، پایتخت کنیا، به چشم می‌خورد. بی‌دلیل نیست که بسیاری از کشورهای آفریقایی از ضربه وارده به این گروه تروریستی اظهار خشنودی کرده و حتی رییس‌جمهوری کنیا، به صورت رسمی «تشکرات صمیمانه» خود را به ایالات متحده ابراز داشته است. با وجود این، درحالی‌که احتمال حملات انتقام‌جویانه، سومالی را به حالت آماده‌باش درآورده و طبق گزارشات محلی، «احمد دیر» به عنوان جانشین احتمالی غودانی انتخاب شده است، راه درازی تا نابودی تروریسم شبکه‌ای در آفریقا باقی است.

نکته

میزان تلفات بدون در نظر گرفتن بیش از ۲۵۰هزارنفری است که طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۲ و در نتیجه قحطی سومالی و جلوگیری نیروهای وابسته به الشباب از ورود سازمان‌های کمک‌رسان بین‌المللی به منطقه، جان خود را از دست داده اند

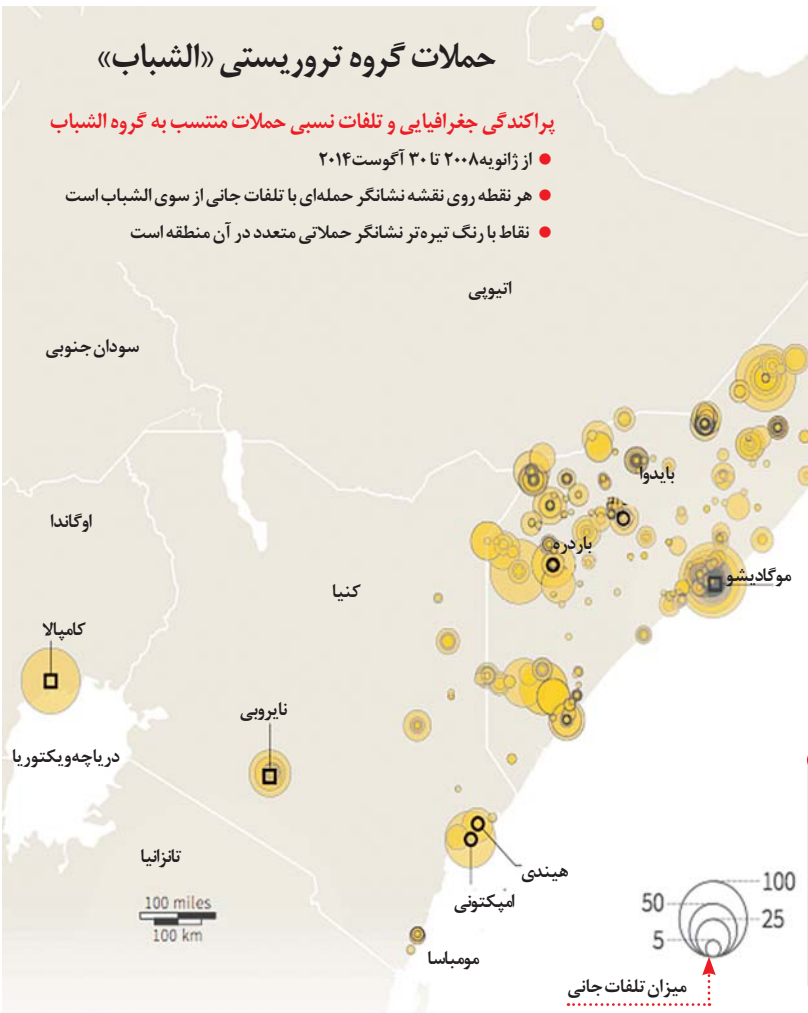

رای‌اعتماد از کابینه

داوود‌اوغلو، نخست‌وزیر ترکیه کابینه خود را که بیشتر بر مدیریت اقتصادی تمرکز دارد، با حضور اکثر اعضای دولت اردوغان به پارلمان معرفی کرد. پارلمان ترکیه با ۳۰۶رای مثبت به کابینه داوود‌اوغلو رای‌اعتماد داد. حزب حاکم عدالت و توسعه در حال حاضر ۳۱۲کرسی را در اختیار دارد. (رویترز)

آخرین تصمیم

هیلاری کلینتون، وزیر خارجه سابق آمریکا اعلام کرد درباره حضور در انتخابات سال۲۰۱۶، اوایل سال آتی‌میلادی تصمیم‌گیری می‌کند. هیلاری افزود: این تصمیم بسیار مهمی است و بنابراین نیاز دارم تا درباره آن فکر کنم. بانوی اول سابق آمریکا بسیار تمایل دارد تا بار دیگر برای ریاست کاخ‌سفید مبارزه کند. (اسکای‌نیوز)

پذیرش سمت معاون‌اولی

ایاد علاوی، نخست‌وزیر اسبق عراق با تصدی پست معاون ریاست‌جمهوری عراق موافقت کرده است. او از اختیارات گسترده‌ای در چارچوب پرونده آشتی ملی، برخوردار خواهد بود. همچنین اسامه نجیفی، رییس سابق پارلمان عراق منصب معاون‌دوم ریاست‌جمهوری را برعهده خواهد داشت. (سومریه‌نیوز)

نگاه بیرون

نشست «ناتو» زنگ خطری برای «پوتین»

The Economist

نفیسه کریمی

● نشست ناتو در «ولز» به‌خاطر تشدید درگیری‌ها در اوکراین به‌دلیل اعزام نیروهای روسی به مرزهای شرقی در هاله‌ای از ابهام قرار گرفته است. به‌نظر می‌رسد اهداف نشست اخیر با آنچه غرب در ۶۵سال گذشته برای خود برگزیده بود، بسیار تفاوت داشت. نشست ولز در ابتدا قرار بود همزمان با پایان عملیات نظامی در افغانستان و در ماه‌ژانویه برگزار شود، اما زمانی که قرار شد ۱۴هزارنیروی آمریکایی و ناتو برای «آموزش، مشاوره و کمک» به نیروهای امنیتی افغانستان چندسال دیگر هم در این کشور باقی بمانند، این نشست در چهارم‌ماه سپتامبر برگزار شد. به لطف آقای پوتین موضوع اصلی این نشست، بازگشت به تعهدات قدیمی سازمان ناتو بود: یعنی در صورت نیاز اعضا به دفاع، این اتحادیه موظف است که از اعضایش دفاع کند. هنگامی که روسیه به‌زور خاک کریمه را در ماه‌مارس گذشته ضمیمه کرد، این سازمان مردد بود که گامی جدی برای رویارویی با مسکو بردارد، اما تنها چندقدام دیگر از جانب روسیه کافی بود تا اعضای جدید نزدیک به روسیه متقاعد شوند که ناتو بر اساس ماده‌پنج گام جدیدی بردارد؛ ماده‌ای که می‌گوید حمله به یک طرف، حمله به همه است؛ پس باید اقدامی صورت دهد. با وجود تلاش‌های بسیار «آندرس فوگ‌راسموسن»، دبیرکل سازمان ناتو برخی از اعضا (به‌ویژه آلمان، ایتالیا و هلند) چندان تمایل نداشتند که در مقابل روسیه قرار گیرند و در نتیجه درخواست لهستان برای استقرار دایمی ۱۰هزارسرباز، اعم از تعداد قابل‌توجهی نیروی آمریکایی در آن کشور رد شد. اما اکنون با مداخلات روسیه در جنگ داخلی شرق اوکراین و انهدام هواپیمای ام‌اچ۱۷ با ۱۹۳تبعه هلندی توسط جدایی‌طلبان بی‌پروایی که توسط کرملین مسلح شده‌اند، افکار اروپا نسبت به راضی نگه‌داشتن آقای پوتین تغییر کرده است. بنابراین در این نشست توافق شد یک تیپ نظامی جدید با «آمادگی بالا» تشکیل و یک مرکز فرمان ایجاد شود. با این حال، ناتو اگر این پیشنهاد لهستان را بپذیرد و یک پایگاه برای ۱۰هزارنیروی جنگی در آنجا دایر کند، یک سیگنال قوی‌تر به روسیه ارسال می‌کند. اما این موضوع، ناقض توافق سال۱۹۹۷ روسیه - ناتو برای پایان‌دادن به تقابل جنگ سرد و هموارکردن راه برای مشارکت بین ناتو و روسیه است. اما از آنجا که پوتین همواره به ناتو به‌عنوان یک دشمن می‌نگرد، دیگر برای این سازمان متعهدماندن به اسناد امضاشده، ضروری نیست.

ادامه از صفحه ۷

بی‌ثباتی مزمن در پاکستان

برآیند آنچه در کشور ناآرام پاکستان در حال وقوع است همانطور که اشاره شد دور باطل فقر و ناآرامی است. حتی اگر بحران مذکور به‌سرعت و با مداخله رهبران سیاسی به شیوه صلح‌آمیز پایان یابد، سرمایه‌گذار را متقاعد خواهد کرد که این کشور برای تبدیل‌شدن به محلی برای رونق و شکوفایی اقتصادی مسیری طولانی و ناهموار دارد. تحزب و قبیله‌گرایی در کنار عدم نهادینه‌شدن اصول دموکراسی، حضور نظامی آمریکا و انجام اقداماتی علیه شبه‌نظامیان طالبان که ناقض حاکمیت این کشور است و همچنین عملیات انتحاری جنگجویان مخالف دولت مانند حمله به فرودگاه کراچی، تمامی شرایط ناامن و غیرمطمئن برای جذب سرمایه خارجی و حتی داخلی و توریست را در این کشور ایجاد کرده است.

اگرچه اخیرا کشورهای خلیج‌فارس، عربستان، ترکیه، ایران و چین در زمینه انرژی و امور دفاعی همکاری‌هایی را با اسلام‌آباد آغاز کرده‌اند، اما کماکان پاکستان کمتر از هند برای دولت‌ها و بخش خصوصی جذابیت دارد.

درواقع مهم‌ترین دلیل نرخ نامنظم رشد تولید ناخالص داخلی پاکستان و توسعه اقتصادی در عدم تداوم سیاست‌های اقتصادی یک دولت، دقت ناکافی اجرای این سیاست‌ها و عدم‌وجود تحلیل در شکست‌های سیاست اقتصادی، تغییر دولت‌ها قبل از اتمام دوره قانونی، دخالت نظامیان، فقدان امنیت، بی‌ثباتی سیاسی، عدم احترام به حقوق معنوی و وضعیت بد زیرساخت‌ها خلاصه می‌شود. در نهایت آنچه از درپیش‌گیری منافع قومی و شخصی رهبران احزاب قبیله‌ای پاکستان به‌جای منافع ملی عاید این ملت می‌شود، تداوم فقر، بیکاری، قدرت روبه‌رشد و تخریبگرانه طالبان، نقض حاکمیت از سوی قدرت‌های فرامنطقه‌ای و وابسته‌شدن به کمک‌های خارجی‌هاست.

عربستان در اوایل سال‌جاری میلادی بیش از یک‌میلیارددلار به صورت وام در اختیار دولت نوازشریف گذاشت. ضمن آنکه پیوند خود را در زمینه تولیدات دفاعی تقویت کرد. نیاز اسلام‌آباد به چنین کمک‌های مالی و دفاعی‌ای منجر به آن می‌شود که وابستگی احزاب به خارج و شکاف میان دسته‌بندی‌ها بیشتر شود.

در مواجهه با چنین چالش‌ها و شکاف‌های ساختاری‌ای، عرصه سیاست در پاکستان به‌طور کلی لرزان و بی‌ثبات است. چنین کشورهایی که در ادبیات سیاسی به آنها دولت‌های ضعیف گفته می‌شود، زمینه‌ای فراخ را برای حضور قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای ایجاد می‌کنند. در چنین شرایطی پاکستان به دلیل نزدیکی به چین و هم مرزی با افغانستان گزینه مناسبی در سیاست خارجی ایالات‌متحده محسوب می‌شود. در شرایطی که تا پایان سال ۲۰۱۴، نیروهای ائتلاف بین‌المللی و البته آمریکایی باید افغانستان را ترک کنند، حضور نظامی ایالات‌متحده در شمال پاکستان به بهانه مقابله با طالبان، کابل را همچنان تحت نظارت کاخ‌سفید نگه خواهد داشت.

نفوذ تروریست‌های تندرو در مصر و مراکش

خیز «داعش» به سمت آفریقا

ثبات از مصر رخت بربسته است. حدود سه‌سال از انقلاب مصر می‌گذرد، انقلابی که قرار بود آزادی را به ارمغان آورد اما ثبات را هم برد. رویای آزادی را یک‌بار اخوان‌المسلمین از انقلابیون مصر گرفت و بار دیگر نظامیون. حالا اما حال و روز مصر پیچیده‌تر از آن است که مردمش به چیزی فراتر از آرامش بیندیشند. گروه‌های شبه‌نظامی، یکی پس از دیگری از دل وضعیت هولناک بزرگ‌ترین کشور جهان عرب متولد می‌شوند و شهروندان تندرو زیاده خواه نیز به گروه‌های تروریستی مستقر در عراق و سوریه می‌پیوندند. درحالی‌که دولت مصر توان مقابله با گروه‌های تروریستی را ندارد، خبرها از نفوذ داعش، به این کشور خبر می‌دهد. داعش که بی‌شک، خطرناک‌ترین گروه تروریستی حال حاضر جهان است، برآن است که نفوذ خود را در منطقه گسترش داده و در این وضعیت نابسامان، مصر یکی از بهترین محمل‌ها برای این هدف است. به‌گزارش رویترز، عناصر داعش، خطرناک‌ترین گروه شبه‌نظامیان مصر را به‌منظور گسترش نفوذ خود، تحت آموزش قرار داده. تایید این خبر که داعش درحال گسترش نفوذ خود در مصر است، زنگ هشدار را در قاهره به‌صدا درآورده، آن هم درشرایطی که مقامات مصری پیش‌تر با چالشی امنیتی از سوی شبه‌نظامیان مستقر در خود این کشور روبه‌رو بوده‌اند.

در همین حال یکی از فرماندهان ارشد انصار بیت‌المقدس که از سال ۲۰۱۱ در شبه‌جزیره سینا مستقر بوده، به رویترز گفت که نیروهای داعش دستورالعمل‌ها و آموزش‌هایی را در جهت عملیات کارآمدتر برای آنها فراهم کرده‌اند. او با تاکید اینکه داعش به آنها تسلیحات یا جنگجو نمی‌دهد، به رویترز گفت: آنها (داعشی‌ها) چگونگی اجرایی کردن عملیات را به ما آموزش می‌دهند و ما از طریق اینترنت با یکدیگر ارتباط داریم. به گفته یکی از مقامات امنیتی مصر؛ میان گروه انصار، شبه‌نظامیان مستقر در لیبی و رهبران داعش هماهنگی وجود دارد. انصار بیت‌المقدس، که پس از انقلاب ۲۰۱۱ مصر تشکیل شد، از زمان سرنگونی محمد مرسی، بارها با حمله به نیروهای امنیتی مصر، تعداد زیادی از نیروهای پلیس و سربازان ارتش این کشور را کشته است؛ تازه‌ترین حمله این گروه در سه‌شنبه گذشته به کشته‌شدن ۱۱نفر منجر شد. در ماه‌های اخیر، مقامات امنیتی مصر در تلاش بودند که از هجوم نیروهای تروریستی از سوریه، عراق و لیبی جلوگیری کنند. آنطور که مقامات اطلاعاتی مصر به روزنامه الاهرام گفته‌اند این شک وجود دارد که هشت‌هزار نیروی تروریستی فقط در شبه جزیره سینا حضور داشته باشند. موفقیت‌های داعش در عراق و سوریه نگرانی‌ها را در مصر به‌همراه داشته است، زیرا مقامات مصری درحال درگیری با انصار و همچنین شبه‌نظامیانی هستند که از هرج‌ومرج‌های بعد از سرنگونی قذافی در لیبی برای نفوذ به آن سوی مرزها بهره گرفته‌اند. پیش‌تر بسیاری از شهروندان مصر که به گروه‌های تندرو اسلامی گرایش داشتند، برای عضویت در داعش به عراق و سوریه مهاجرت کرده بودند؛ جوانانی که پس از آموزش‌های حرفه‌ای و تکنیکی به مصر بازمی‌گردند تا دامنه نفوذ داعش را گسترش دهند. یکی از این جوانان مصری که یونس نام دارد در گفت‌وگو با رویترز گفت که او از داعش، چگونگی استفاده از تک‌تیرانداز و سلاح‌های سنگین را یاد گرفته و حالا تکنیک گردن‌زدن زندانیان را نیز می‌داند. آرزوی او ساختن کابوسی امنیتی برای مقامات مصری است. می‌گوید می‌خواهد به خانه بازگردد و پرچم سیاه‌وسفید داعش را در سرتاسر مصر بالا ببرد. هدف یونس آنطور که خودش می‌گوید، نابودی دولت تحت‌حمایت آمریکا و گسترش خلافت داعش در بزرگ‌ترین کشور جهان عرب است؛ یونس که به‌شرط مخفی‌ماندن نام خانوادگی‌اش از طریق فیس‌بوک با رویترز گفت‌وگو می‌کرد، گفت: «ما نمی‌توانیم موقعیت مصر را از داخل تغییر دهیم اما مصر باید از بیرون مرزهایش فتح شود. در چنین شرایطی به‌نظر می‌رسد مصر بیش از هر زمان دیگری با خطر نفوذ گروه‌های تروریستی روبه‌روست. اما علاوه بر مصر که همواره درگیر مبارزه با گروه‌های شبه‌نظامی بوده است، خطر حضور داعش در یکی دیگر از کشورهای آفریقایی نیز پررنگ شده است. برخی گزارش‌ها از حضور مخفیانه و بی‌سروصدای گروه داعش در مراکش خبر می‌دهند. به گزارش «ورد تریبون» داعش در چندین منطقه از مراکش واحدهای سازمانی تشکیل داده و روی مناطقی از این کشور واقع در آفریقای‌شمالی و از جمله طنجه و لاراچه متمرکز شده است. یک منبع آگاه امنیتی گفت که حضور این گروه تروریستی در مراکش ناشی از تقریبا دوسال عضوگیری آن از مراکشی‌ها برای جنگ‌های عراق و سوریه است و بیش از دوهزار مراکشی نیز برای شرکت در این کمپین‌ها بسیج شده‌اند. بر این اساس، دولت مراکش حضور داعش در این کشور را تایید نکرده و در عین حال از دستگیری بیش از ده‌ها نفر از عوامل مظنون تروریستی در این کشور خبر داده است؛ این در حالی است که تحلیلگران برآورد کرده‌اند که شمال مراکش در حال تبدیل‌شدن به کانون حمایت از القاعده است. با پیگیری خبرها هر روز ردپای داعش در یکی از کشورهای منطقه کشف می‌شود و به‌نظر می‌رسد با خبر تشکیل ائتلاف آمریکا و ۹کشور دیگر عضو ناتو برای مبارزه با داعش، خطر این گروه برای جامعه جهانی بیش از هر زمان دیگری روشن شده است. حال باید دید با درک این خطر، جهان می‌تواند خطر خطرناک‌ترین گروه تروریستی تمام دوران را دفع کند؟